ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 323)

13 ਜਨਵਰੀ, 2023

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ 1973: ਐੱਸ. 432(2) - ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ - ਐੱਸ ਦੀ ਲੋੜ। 432(2) - ਆਯੋਜਤ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 432(2) - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਕੁੱਲ ਅੱਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ - ਢੁਕਵੇਂ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 595; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਹਰਨ @ ਮੁਰੂਗਨ (2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ

1 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 595	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 5
(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 6

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰ. 323।

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

ਮੁਹੰਮਦ. ਇਰਸ਼ਾਦ ਹਨੀਫ, ਰਿਜ਼ਵਾਨ ਅਹਿਮਦ, ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ, ਅਮੀਰ ਕਲੀਮ, ਮੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਲੀਮ ਖਾਨ, ਆਰ.ਸ਼ਰਥ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ.

ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਤਿਕਾ ਸੇਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2015 ਦੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 1348-49, ਮਿਤੀ 10.05. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 13.02.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। .2013 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 933/2010 (ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ. 16/2006 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ) ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 148, 302/149, 307/149 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਰੋਕਥਾਮ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ) ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ.), ਦੁਰਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰ. 16/2006 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8 ਸੀ, ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਰਤੀਕਰਮ ਅਤੇ ਪੁਨੀਤ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ, ਕੁਹਾੜੀ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਸੋਟੀ ਆਦਿ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 63 ਸਾਲ; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਅਜੈ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 43 ਸਾਲ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 3 ਨਰੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 57 ਸਾਲ ਹੈ, ਨੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲਗਭਗ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ (ਕਰੀਬ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਨਾਲ) ਨੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਦੁਰਗ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ 432(2)। ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰਾਏ ਮੰਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਦੁਰਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਿਤੀ 2.7.2021, 10.8.2021 ਅਤੇ 1.10.2021 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸਜ਼ਾ।

4. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਭਾਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਮਿਤੀ 27.11.2021 ਦੇ ਨੋਟ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 433-ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜੇਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨੇ 21.02.2022 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਕੇਸ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 02.03.2022 ਨੂੰ ਐਡੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਜੇਲ ਵਿਭਾਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਭੇਜਣ ਲਈ। 22.3.2022 ਨੂੰ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਭਾਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ

ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 3 ਮੁਆਫੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਹੈ।

5. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 49/2022 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 22.4.2022 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ1 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਢੁਕਵੇਂ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਰਾਏ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਐਕਟ ਦੁਰਗ) ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੈਦੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ (ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ) ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

6. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 49/2022 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 432(2) ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। .ਪੀ.ਸੀ., ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 432 ਅਤੇ 433- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਹਰਨ @ ਮੁਰੂਗਨ [2] ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। :-

"20. ਸ਼੍ਰੀਹਰਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੀ

[1.] (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 595

[2.] (2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਸਹੀ' ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 432 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 432 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀਤਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ।

21. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਧਾਰਾ 432 (2) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਜੱਜ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

22. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (i) ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; (ii) ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iv) ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੋਈ ਫਲਦਾਇਕ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ (v) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ। ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ (2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 216 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

23. 21 ਜੁਲਾਈ 2021 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਦੁਰਗ ਨੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਏ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 432 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੈਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ

ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮਕੈਨੀਕਲ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ: "[005.066] ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਹਰਾਓ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸਾਲ 1982 ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ', ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਆਨ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਉਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

24. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 432 (2) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 432 (2) ਅਧੀਨ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਫੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਦੁਰਗ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਰਾਏ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਦੁਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਰਗ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

7. ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਿਤੀ 02.07.2021, 10.08.2021 ਅਤੇ 01.10.2021 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

8. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਦੁਰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਸਕਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਢੁਕਵੇਂ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਰਾਏ ਦੇਣ।). ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਦੁਰਗ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

(ਸਹਾਇਕ: ਭਵਯਤਾ ਕਪੂਰ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

PALLAV THAKUR ADVOCATE